

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsako sredo popoldne. Velja za celo leto 12 lir, za en mesec 1 L., za inozemstvo 20 L.; posamezne številke 20 stot.

— Uredništvo in uprava: ul. Vetrinjski 9.

— ODGOVORNI UREDNIK: ROMAN ČEL.

Le vkup, ti uboga gmajna! Bakle prižgimo, prižgimo jih sto, da nam bodo svetile do rabeljnev, do bircjev. Naše meso jih je nasitilo, naša kri jih je napojila. — Tirjajmo svoje meso in kri!

I. C.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo 4 lire v visoki enega cm v enem stolpu.

— List izdaja konsorcijski »GORIŠKE STRAŽE«.

— Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici.

Preteklost in bodočnost.

Stoletje, v katerem smo se Slovenci zavedli svoje narodne celote — je stoletje borbe, truda, trnjevi pot naroda, ki si mora sam s svojimi zmoglostmi in silami ustvarjati kulturno, politično in gospodarsko svobodo.

Države in vlade, pod katerimi smo morali in moramo živeti proti svoji volji, so nam bile vedno nasprotni, razmah našega naroda na kulturnem, političnem, socialnem in gospodarskem polju niso podpirale marveč s vsemi zakonitimi in protizakonitimi silami in sredstvi ovirale.

Kulturna in gospodarska višina, ki smo jo vkljub vsem neznosnim razmeram in zločinskemu pritisku od strani držav in vlad dosegli, je plod našega samostojnega dela, naših zmoglosti in sposobnosti. Slovenci v Italiji smo narod samopomoči! Borili smo se in se borimo že stoletje proti državam in vladam, ki bi hotele ubiti našo narodno celoto, našo narodno kulturo, naše gospodarske sile.

Države in vlade se morajo prisiliti, da spoštujejo kulturne, politične, gospodarske pravice državljanov, pred vsem tujerodnih. Vsa zgodovina nam govori o tem, da si morajo zapostavljeni razredi sužnja, plebejcev, podložnika, kmeta in delavca, ročnega in »dušnega«, priboriti svoje pravice s smotno organizacijo, večkrat tudi z nasilnimi revolucijami. Istotako nam priča zgodovina vseh zapostavljenih narodov v tujerodnih državah, da je smotrna, demokratična, ljudska organizacija sredstvo, ki omogoči zapostavljenim narodom v tujerodnih državah vsestranski napredek in prisili države in vlade, da upoštevajo in spoštujejo vsestranske pravice teh plemen!

Zgodovina Ircev, ki so izsilili od Anglije, da je morala ravno v zadnjem času priznati njihove zahteve po samostojnem političnem in gospodarskem življenju, nam jasno govori, kaj zmore narod, ki se zaveda svojih dolžnosti, svoje časti in sile!

Zgodovina Čehov, Poljakov in tudi nas Slovencev nam istotako dokazuje, da smo prišli do svojih pravic v bivši državi samo po svoji smotni organizaciji po svojem boju in trudu.

Danes se borimo v Italiji. Triletna težka borba je za nami! Naša borba ni bila uspešna, ker se moramo predvsem priučiti novemu bojnemu načinu v tej državi. Razmere in ljudje, proti katerim se moramo boriti so drugi.

V treh letih borbe si nismo znali ustvariti žilave, ljudske, demokratične organizacije. Dežela čuti potrebo po močni, razširjeni organizaciji od občine, do občine, od vasi — do vasi. To organizacijo kmetov in delavcev moramo izvesti v novem letu! Naš kmet in delavec sta spoznala, da je organizacija Kmetov in delavcev zveza tisto sredstvo, ki izsili spoštovanje pravic našega ljudstva. Zato ni čudno, da so se kmetje in delavci v Gorah znali organizirati v naši Kmetijski in delavski zvezi, ni čudno, da je vipavska dolina spoznala to Zvezo za uspešno politično, gospodarsko borbno sredstvo.

Notranjska, Kras in goriška okolica kličejo po tej organizaciji — veliko občin se je odločilo, da morajo biti organizirane v tej zvezi v mesecu januarju.

Druga močna gospodarska organizacija, ki jo pozdravljajo kmetje in delavci ob novem letu, je naša Zadruga zveza. Zadruga zveza namerava organizirati naš blagovni promet. Naše ljudstvo se zaveda življenjske važnosti, ki jo ima ta organizacija za vse goriško ljudstvo.

Ob Novem letu želimo našemu kmetu in delavcu, da si ustvari žilavo, demokratično politično-gospodarsko organizacijo od občine do občine, v kateri bosta govorila samo organizirani kmet in delavec, preko posameznikov in posameznih neznanih skupin.

Načelo našega kmeta in delavca v bodočnosti naj bo: Zaupaj sebi in svojim silam!

Možje in fantje na plan!

Mi se vse premašo zavedamo važnosti občinskih zastopov in zlasti županov. Župan ima veliko, zelo veliko oblast, le žal, da je nismo Slovenci doslej dovolj izrabili; žal, da smo prepuščali, da so parnomožne funkcije županske oblasti vršili krogi izven županstva. Prepuščali smo, da so si županske pravice prisvojali danes orožniki, jutri civilni komisariji, tu vojaštvo, tam in tam politično oblast. Možje in fantje, to moramo preprečiti. Mi moramo doseči, da bo županovalec le župan, karabinerovalec le orožnik. Treba pa je tudi, da bo župan v polni meri vršil svojo dolžnost. Mi moramo priti do tega, da se bo župan v polni meri posluževal vseh pravic, ki mu jih daje zakon. Županska oblast je zadnja, ki smo jo ohranili pod novim režimom, vse druge pravice se nam kratijo. Zato pa je tudi nujno, da izvolimo za župana moža, ki bo znal in bo tudi hotel varovati čast občine in pravice ljudstva. Pri izbiranju ne bomo gledali na čast, ne na bogastvo, ne na znanje, ampak edino merodajno merilo nam bodi sposobnost in značaj moža.

Izdajalec nikar!

Primorci imamo premnoge župane, ki so žrtvovali vse svoje sposobnosti za blagor občine in ljudstva. Tem vsa čast; ti župani bodo zopet izvoljeni. So pa v naši sredi župani, ki so smatrali za svojo prvo dolžnost, da so skrbeli za svoje zasebne koristi, zanemarjali županske dolžnosti; in še več: so taki, ki so župansko oblast izrabljali v svoje sebične namene. Še več: tudi izdajalce imamo v svoji sredi. Možje in fantje! Kako se je moglo zgoditi, da so razni frajtarji zidove zasebnikov in celo občinske lasti načelili z nerazumljivimi pisarijami? Kako se je moglo zgoditi, da je vsak železničarski lam-pist prekrščeval imena naših trgov in vasi? Zato, ker se župani niso brigali zato; ker so župani molčali, namesto da bi za stavili svoje pravice proti kršitvi zakona. Kako se je moglo goditi, da se je vsak drugi orožnik vtičal v občinske posie? Zato, ker so župani molčali, ko je bila njihova dolžnost, da bi govorili. Žalosni

čas, žalostni spomini! Celo tako daleč so posamezniki zašli, da so za plesno dovoljenje ali za občinski priust (licenco) pro-dajali pravice ljudstva in narod izdajali... Takih mož ne potrebujemo več.

Ali hočemo narod pogubiti?

Vsak Primorec, ki bo volil moža, ki se je izkazal za ljudskega škodljivca, ljudskega izkoriščevalca, moža, ki je služil samo sebi in izdajal pravice in koristi ljudstva, je izdajalec in ta tira narod v pogubo. V občinski zastop bomo volili samo poštenjake, nesebične možje, ki so s svojim dosedanjim življenjem dokazali, da jim je pri srcu dobrobit občine in koristi ljudstva.

Za disciplinirano župansko zvezo.

Župani niso le poklicani, da varujejo čast svoje občine in ščitijo pravice občanov, ampak se morajo zavedati, da so člani slovenskega ljudstva. Zato je njih sveta dolžnost, da ščitijo pravice svojega ljudstva. Če pa hočejo dobro in dosledno vršiti to sveto dolžnost, je potrebno da se bodo župani združili v močno župansko zvezo. Vsi, prav vsi naši župani bodo morali pristopiti k tej zvezi. Pa ni zadosti, da pristopijo. Držati se bodo morali navodil županske zveze, upogniti se vsakemu povelju zveze. Županska zveza bo disciplinirana armada, ki se bo borila za pravice našega ljudstva in ki bo varovala čast našega naroda. To želimo, to hočemo, to moramo doseči. Za vsako ceno! Možje, fantje! Vaša naloga je, da to dosežete!

Ob enajsti uri.

Možje in fantje! Gre za naše občine, za našo deželo, za naše ljudstvo, za našo bodočnost. Vzdrani smo se ob enajsti uri. Poidite takoj na dele, previdno in zopet previdno! Bodite izbirni kar se da. Gre za štiri zahteve: 1. Za ustanovitev disciplinirane županske zveze. 2. Za gospodarsko obnovo naših občin. 3. Za varstvo časti naših trgov in vasi. 4. Za branbo ljudskih pravic.

Možje in fantje, na plan!

Virgilij Šček, poslanec.

Nekaj pripomb za občinske volitve.

Pisatelj članka »Glavne poteze občinskega volilnega reda«, ki ga je priobčlila »Goriška Straža« dne 2. novembra 1921 v št. 48, je napisal sledeče:

Na glasovnici se imena starešin, ko likor se jih ima voliti v dotični občini, lahko napiše na glasovnico 4-krat iste-ga starešina. Ako se voli v dotični skupini 5 ali več kot 5 starešin, lahko napiše isto ime starešine samo za štirih petin števila starešin, ki pridejo na dotično skupino.

Vse trije stavki so pogreženi, ker ne odgovarjajo besedilu volilnega zakona.

Člen 67. pravi v 5. in naslednjih odstavkih v dobesedni prevesti tako-le:

»Če je treba izvoliti manj kot pet svetovalcev, ima vsak volilec pravico glasovati za toliko imen, kolikor svetovalcev je treba izvoliti.

Če je število svetovalcev, ki naj se izvolijo, pet ali več, ima vsak volilec pravico glasovati samo o za število imen, ki je enako štirim petinam svetovalcev, ki jih je treba izvoliti.

Če bi število teh štirih petin vsebovalo ulomek, ima volilec pravico glasovati za celo število, ki je neposredno višje nad štirimi petinami.

Po tem zakonitem besedilu ni tedaj res, da sme vsak volilec glasovati za toliko svetovalcev, kolikor jih je treba voliti v dotični občini in je naravnost fantastična iznajdba, da bi kak volilec smel glasovati štirikrat za enega in istega starešino. Če bi kak volilec to storil, ne bi postala sicer glasovnica popolnoma neveljavna, ali veljala bi le za toliko imen, kolikor bi jih bilo različnih na glasovnici.

Služaj da bi se volilo pet ali manj svetovalcev, nima menda za naše občine praktične vrednosti, ker je število alfabeta pri nas jako pičlo in ker niso občine z več oddelki (frakcijami), kolikor mi je znano, zahtevale, (izvzemši dva slučaja), da bi se porazdelilo celo za občino določeno število svetovalcev na posamezne oddelke občine (člen 47.). V tem zadnjem slučaju bi prišla v poštev tudi določba glede prišteta ulomka nad štiri petine.

V naših slovenskih občinah bodo obstojali občinski sveti po največ ali skoro izključno iz 20 in 15 svetovalcev in sicer iz 20 v občinah, ki štejejo od 3001 do 10.000 ter iz 15 v občinah, ki štejejo 3000 ali manj svetovalcev.

Duh ali smisel novega, jako demokratičnega volilnega zakona, ki temelji na načelih splošne, enake, tajne, direktne in deloma proporcije volilne pravice in ki ne pozna treh volilnih razredov po plačevanju davkov starega volilnega reda za občinske volitve, je ta, da hoče izključiti, da bi ena ali druga stranka z večinskim izidom volitev postala neomejena gospodarica v občinskem svetu, ampak hoče, da pride v občinski svet tudi zastopstvo katerekoli manjšine, da nadzira ali kontrolira delo večine. Zato je določeno, da ne more noben volilec voliti več kot štiri petine t. j. 16 odnosno 12 svetovalcev, tako da ostanejo manjšini najmanj 4 odnosno 3 svetovalci. — Večini je določeno štiri petine svetovalcev radi tega, da je zagotovljeno redno delo občinskega zastopstva.

Pri volitvah se volilci lahko razdelijo po političnih strankah, po gospodarskih interesih dgtične občine ali pa po drugih raznovrstnih kriterijih ali vidikih.

Seveda napne vsaka skupina vse sile oziroma poskusi opotočno volilno sredo, da bi izvojevala vse štiri petine svetovalcev in izda v ta namen glasovnice s 16. odnosno z 12. imeni. Prosto je pa vsakemu volilcu, da eno ali več imen prečrta in napiše drugo ali druga imena ali pa, da zapiše ali pusti na glasovnici manj kot 16 odnosno 12 imen. Možje in fantje, da nastopijo v kak občini tri ali štiri ali več skupin (stranke), vendar le tiste glasovnice bodo imele pri redni kombinaciji manjšinske zastopstvo, ki bodo imele za večinskim zastopstvom največ glasov; kajti po čl. 76. se smatrajo za izvoljene tisti, ki so dobili največ glasov in pri enakem številu glasov je izvoljen tisti, ki je po letih starejši.

Če bi pa v kaki občini hoteli nastopiti volilci kompaktno t. j. skupno v eni sami skupini oziroma v eno samo stranko, ne bi mogli doseči v občinah z 20 svetovalci več kot 16 in v občinah s 15 svetovalci več kot 12 svetovalcev, tako da bi 4 ali 3 svetovalci bili izgubljeni, ker bi se število nad štiri petine črtalo, glasovnica bi pa ostala veljavna do štirih petin (čl. 71.). V takih občinah, kjer bi nastopila kompaktno ena stranka z eno samo listo svetovalcev, bi zadostoval en sam volilec, ki bi zapisal na glasovnice najmanj 4 odnosno 3 imena, da bi spravi v obč. zastopstvo 4 odnosno 3 svetovalce kot zastopnike manjšine.

To je jako važno in velikega pomena!

Ker je teorija siva in je življenje zeleno, je kljub namenu zakona, da naj bi prišla manjšina do zastopstva, dana možnost stranki večine, če ima v najslabšem slučaju nad dve tretjine vseh (v boljših slučajih tudi manj) volilcev na svoji strani, da spravi vseh 20 odnosno 15 svetovalcev v občinski svet in s tem takorekoč zadavi manjšino.

Če ne bi vlada v zadnjem hipu izdala novega tozadavnega zakona, se bode v smislu čl. 119. drugi odstavek cit. zak. vršila volitev župana in županstva po določilih drugega poglavja (§ 33 do 42) starega občinskega volilnega reda, zakona z dne 7. aprila 1864-II. del. Opozorjajo se pa vsi tisti, ki imajo stare izdaje obč. volilnikov, da sta bila paragrafa 33 in 37 bistveno izpremenjena z drž. zakonom z dne 23.4.1908 št. 13.

Konečno omenjam, da je uradna slovenska prestava k. odloka z dne 7-10 1921, št. 1393 o občinskih volitvah netočna in da so nekateri člani (osobito 7. ne odgovarjajo italijanskemu merodajnemu (autentičnemu) besedilu. Radi tega naj se uradi poslužujejo italijanskega besedila posebno glede strogih predpisov o veljavnosti glasovnic in volilnega akta.

Dr. Leopold Bobič.

Vsi za enega eden za vse.

S tem geslom moramo začeti zdaj ob novem letu delo za razširjenje našega lista, ki mora v slednjo slovensko hišo. Vsi pojte na delo zanj in on bo šel v boj za vaše pravice do zadnjega diha. Kulturni narod se mora zavedati velikega pomena, ki ga ima časopisje na javno življenje in mora podpirati svoje liste, nabirati novih naročnikov in skrbeti, da ostanejo stari naročniki zvesti. Milijone izdajo ljudske pijavke za časopise, ki podpirajo njih interese in delajo proti vam! Ali ne boste vi dali tistih borih par lir za vašega najzvestejšega zagovornika vaših pravic? Ne samo nekulturno, nespartno bi bilo to! Zato se dvignite vsi na delo, da dobi naš list čimveč naročnikov, da se tembolj izpopolni in bo stem večjim uspehom vršil svojo dolžnost.

Naročnina se plača naprej: 12 lir!

Gospodarski list.

Težka gospodarska kriza, ki je zavlada po svetovni vojni, je tudi med našim ljudstvom vzbudila silno zanimanje za narodno-gospodarska vprašanja. Ljudstvo se zaveda, da ga tudi najlepše fraze ne morejo rešiti pred pretečim gospodarskim polomom in vedno pogostejše se pojavljajo zahteve po gospodarskih člankih v političnih časopisih in po predavanjih gospodarske vsebine. »Vojna nam je vse uničila«, piše »Gospodarski list« na uvodnem mestu v svoji prvi številki, naša gospodarstva so razrušena, naše blagostanje je razpršeno na sedem vetrov. Pričeti moramo takorekoč iz početka: iz ruševin in razvalin moramo pričarati nove gospodarske vrednote. Obnoviti in razmeram primerno preurediti moramo vse osnove našega gospodarskega življenja.

»Ako pa hočemo to težko in ogromno delo izvršiti, nujno rabimo krepkega in spretnega vodnika. Ta vodnik naj nam bo »Gospodarski list«, s katerim stopamo pred našo javnost.

Iz teh kratkih vrstic je razvidno, da je novemu listu, ki je 1. januarja začel izhajati v Gorici, odkazana izredno važna naloga in zagotovljen najboljši uspeh, kar dokazuje množična naročila, ki pri-

hajajo od vseh strani naše dežele. »Gospodarski list« izhaja enkrat na mesec in stane 12 lir za celo leto.

Upravištvu in uredništvu se nahaja v Gorici, Corso Giuseppe Verdi, št. 32.

Ali ste obnovili in plačali naročnino »Goriške Straže« za leto 1922? Prosimo, da storite to čim prej, ker četrto številko našega lista dopošljemo le onim, od katerih bomo do takrat denar prejeli. Cena listu je stara. Na delo torej za naš list, za našo stvar!

Kaj mora znati volilec pri občinskih volitvah?

Kako se glasuje pri občinskih volitvah?

Clen. 67 določuje, da sme volilec glasovati za vse občinske svetovalce, ako je njihovo število manjše kot 5.

Ako pa je število občinskih svetovalcev 5 ali pa več kot pet, potem sme volilec glasovati samo 4-5 občinskih svetovalcev!

V naših občinah se voli po veliki večini 15. občinskih svetovalcev. Zato sme v teh občinah volilec glasovati samo za 12 občinskih svetovalcev! Lahko napiše yseh 15, toda zadnji trije kandidati ne pridejo v poštev. N. pr. Izvoliti je 40 svetovalcev, glasovati sme za 32, izvoliti je 30 svetovalcev, glasovati sme za 24; izvoliti je 20 svetovalcev, glasovati sme za 16.

Ako tvori 4-5 ulomek, potem sme vsak volilec glasovati za eno celo število več or 4 petin občinskih svetovalcev, ki naj se izvolijo.

Na pr.: zvoliti je 36 občinskih svetovalcev — volilec sme v tem slučaju glasovati za 29. občinskih svetovalcev.

Zaupniki naše organizacije dobijo radi načina glasovanja okrožnice in se naprošajo, da jih točno izvedejo.

Kdo sme voliti?

Voliti sme samo oni volilec, ki je vpisan v volilni imenik.

Kaj mora imeti volilec, da lahko izvrši svojo volilno pravico?

Vsak volilec mora imeti glasovnico, ki mora biti na belem papirju in brez vsakega znaka, da bi se jo lahko spoznalo.

Kakšna mora biti glasovnica?

Glasovnica je lahko pisana, tiskana, ali pa deloma pisana, deloma tiskana.

Kaj mora biti napisano (natiskano) na glasovnici?

a) Volilec napiše (natisne na glasovnici) imena onih oseb, ki jih želi izvoliti za občinske svetovalce; poleg imen kandidatov sme volilec napisati samo očetovstvo, poklic, častni-rojstni in akademični naslov; vsaka druga označba je zabranjena.

b) Glasovnica je tudi takrat veljavna, ako je volilec glasoval za nižje število občinskih svetovalcev, kot je bil upravičen.

c) Ako bi napisal volilec na glasovnico več imen kandidatov, kot je predpisano po čl. 67, se smatrajo za nepisane, glasovnica pa ostane v drugih delih veljavna.

Kako se voli?

d) Volilec stopi s pripravljeno glasovnico v volilno dvorano; ko se je ustanovila njegova istovetnost, se poda v kabino, pripogne štirikrat glasovnico, se vrne v volilno dvorano in izroči štirikrat pripognjeno glasovnico predsedniku volilnega urada.

e) Predsednik volilnega urada položi glasovnico v žarnico in eden skrutinatorjev mora istočasno zabeležiti, da je volilec glasoval, skrutinator mora zabeležki postaviti svoj podpis v zato prirejeni koloni v volilnem imeniku oddelka, ki je potrjena po politični oblasti.

f) Po dokončanem glasovanju se mora volilec takoj odstraniti iz volilne dvorane.

Kaj mora še imeti vsak volilec?

a) Vsak volilec mora imeti volilno izkaznico, ker brez te izkaznice ne more glasovati.

b) Volilno izkaznico mora županstvo dostaviti vsaj 5 (pet) dni pred volitvami vsakemu volilcu in sicer tiskano na belem papirju.

c) Volilna izkaznica mora označiti volilni oddelek, k kateremu pripada volilec, volilni prostor, dan in uro glasovanja.

d) Volilci, ki stanujejo v občini morajo sami potrditi prejem volilne izkaznice ali po družinskem članu ali po uslužbencu.

e) Ako noče volilec potrditi prejema izkaznice, izvrši to s samostojno izjavo odposlanik sam.

f) Za volilce, ki prebivajo izven občine, se izročijo volilne izkaznice potem županstva njihovega bivališča, ako je to znano.

g) Volilci lahko zahtevajo izročitev volilne izkaznice tri dni pred volitvami in tudi na dan volitev osebno pri županstvu, proti zabeleženju v zato določenem registru, ako jim še ni bila dostavljena.

Ako volilec izgubi volilno izkaznico, ali na za slučaj, da postane izkaznica nerabna, je volilec upravičen, da zahteva

pri županstvu izdane izkaznice dan pred volitvami ali pa tudi še na dan volitev proti zabeležki v drugem registru. Ta izkaznica mora biti na zelenem papirju in mora biti tudi označena kot duplikat.

g) V to svrhu mora biti občinski urad odprt pet dni pred volitvami vsak dan in tudi na dan volitev — najmanj od 9. do 5. ure svečer.

Kaj je volilni urad?

e) Volilni urad je sestavljen iz predsednika, njegovega namesnika in skrutinatorjev (stevcev glasov).

b) Pri vsakem volilnem uradu mora biti tudi volilni komisar, ki ga imenuje politična oblast 15 dni pred volitvami in sicer za občino, ki je sedaj pokrajinske politične oblasti in za občine s samostojnim statutom, imenuje volilne komisarje pokrajinska politična oblast, za druge občine imenuje v. k. okrajna politična oblast, ki je zanje pristojna.

c) Vsakemu volilnemu uradu mora biti pridružen tudi tajnik, ki ga določi volilni komisar iz vrst uradnikov sodnijskih pisarn, notarjev, občinskih tajnikov, ali pa občinskih volilcev, ki so za to sposobni.

b) Vodstvo volilnih opravil je pa izročeno volilnemu uradu, ki je sestavljen iz 5 (petih) članov.

Vsi člani volilnega urada morajo biti volilci v dotični občini.

V roku med osmim in vključno četrtnim dnevom pred volitvami, mora občinski svet in za slučaj, da je ta razpuščen, pa oblast, kateri je izročena občinska uprava, določiti dva člana volilnega urada. Določitev mora biti naznačena prizadetim v najkrajšem času in najpozneje dva dni pred volitvami.

Županstvo mora prijaviti imena teh dveh članov tudi volilnemu komisarju v istem roku, da bi on slučajno ne imenoval istih članov v volilni urad.

Dva člana volilnega urada določi volilni komisar sam, ki mora istotako obvestiti pismeno prizadete, kakor tudi županstvo.

Petega člana izvolijo ti štirje člani, ki so določeni po županstvu in volilnem komisarju. Pri izvolitvi petega člana odločuje absolutna večina, ako se pri drugem glasovanju ne doseže absolutna večina, določi petega člana volilni komisar.

Ko je izvoljen peti član, izvolijo navzoči člani volilnega urada izmed sebe predsednika in podpredsednika z relativno večino glasov; v slučaju enakosti glasov odloči žreb. Drugi ostali člani delujejo kot števcji glasov.

Služba komisarija, tajnika, članov volilnega urada je obvezna. (Dalje.)

Naši inteligenci na deželi.

Novo leto nas kliče k novemu delu. Te vrstice so namenjene našim slovenskim inteligenci na deželi, da bi vzdržali v njih ljubezen do dela za ljudsko izobrazbo, ali pa jo utrdile, kjer že obstoja.

Organizacija ljudskega dela na deželi je velike važnosti, je tako rekoč predpogoj uspešnega dela v mestnih središčih.

V mestih se sprožijo večkrat dobre in velike misli, pa ne prodrejo, če ni dela na deželi.

Večkrat se započne kaka akcija v mestih, s par inteligenti, pa ne gre naprej, ker manjka za to podlage pri ljudstvu, ni naraščaja.

Vzemimo primer iz politike. Kaj pomaga v mestih politizirati, snovati in skovati razne politične načrte in programe, če se pa te ideje in ti programi ne zanešajo v vsako vas. Program, in naj bo še tako lep, ostane program, brez uspeha, brez zmage, ker — brez ljudi.

Nič ne koristi krasna svetlika sredi dvorane, če ostane tema po kotih.

Dežela mora dati podporo mestom.

Zato je vsakega izobraženca na deželi dolžnost, da dela za ljudsko izobrazbo.

To zahteva neizogibno — napredek naroda.

Če nočemo propasti, mora naše kulturno delo prodreti do zadnje gorske vasi.

Naša inteligenca je bila, hvala Bogu, do zdaj še vzgojena v slovenskem duhu.

Ta duh je treba zanesti in utrditi med ljudstvom.

Kar si prejel od slovenske šole in od slovenskega naroda, to moraš širiti med ljudi v mejah svojega delokroga.

Vsak inteligent, vsak bivši učenec slovenske šole, oddajaj narodu tudi — davek dela! Izplačuj narodu dobrodelnost, katero si prejel dostikrat le po slovenski požrtvovalnosti, da si se mogel izobraziti v slovenskem jeziku; izplačuj to narodu s požrtvovalnim, gorečim in vstrajnim izobraževalnim delom med slovenskim ljudstvom.

S tem storiš več, kakor če se udeležiš vseh narodnih slavnosti in banketov.

Premnog inteligent zakopije svoje talente, jih ne porablja. Čine in izgine, ne da bi narod kaj imel od njegove inteligence. Izgine kakor cvet, ki pade brez sadu. Skoda!

Lepi so darovi za narodni sklad, hvala vredni so narodni davki, a več je vredno — izobraževalno delo za ljudstvo.

V tem oziru je po nekod premalo gorečnosti, premalo delavnosti.

Življenje si prejel, življenje oddajaj naprej, denar si prejel, denar oddajaj naprej, tako tudi izobrazbo, ki si jo prejel, moraš oddajati naprej onim, ki niso imeli priložnosti in niso imeli sreče, da bi se bili izobrazili.

Ljudstvo si želi izobrazbe, hrepeni po nji, kakor lačni po kruhu; zato dajmo izobrazbo, širimo jo v svojem delokrogu do zadnje zakajene kose.

Vsak, kdor je izšel iz narodne šole — bodi učitelj svojega naroda!

Mi slavimo narodne buditelje, občudujemo prvake in voditelje naroda, a dostikrat jih le slavimo, a se ne potrudimo, da bi njih delo in namene njih dela doobra proučili, da bi jih posnemali in njih delo prilagodili današnji dobi.

Naši prvaki so nam pota pripravili in razhodili, naša dolžnost je, da po teh potih vodimo narod naprej — na višek.

Vsak naš človek, bodisi meščan ali zadnji bajtar v gozdu, bodi nam pri sreč; naš človek je, naš brat, ud naše slovenske družine. Vsak duševno zanemaren človek pomenja hibo in rano na narodnem telesu.

Vse to treba ozdraviti in učvrstiti. Samo narod izobražen in poučen, bo uspeval in ostal.

Nevednost je predhodnica pogina.

Naš narod je talentiran, če tudi mu vselej ni bila dana prilika, da bi bil svoje talente razvil. Te talente je treba izkopati in dvigniti ter jih uvrstiti v čvrste narodne delavne vrste.

Narod, ki ne napreduje, nazaduje v zborn drugih narodov, a pot navzdol je kratka in hitra — do tal!

Da se ta padec in pogin prepreči, to je dolžnost vsakega izobraženca.

Napredek ni stvar edne ali druge stranke, ampak je življenjski pogoj celega naroda.

Zato pa vsa naša inteligenca, nele v mestu, ampak tudi na deželi, čvrsto in složno na delo za zdravo ljudsko izobrazbo!

Dopisi.

— St. Viška gora. Glasom spremembe pravil se je preselila kmetiška hranilnica in posojilnica iz Roč na St. Viško goro, kjer ima svoj pravni sedež in posluje ob nedeljah po blagovolu. Hranilne vloge se obrestuje po 4%, posojila po 5%.

— St. Maver. Našo ljubljeno vasico samo toplo solnce prijazno pozdravlja, drugače pa je popolnoma pozabljena. Kdaj bomo dobili šolo, da se naša ljuba deca izobrazbi v našem narodnem jeziku. Tudi cenke nam ne popravijo, da ne omenjamo še vsega ostalega opustošenja nekdanj tako lepe in solnčne vasi. Pač bi bil čas da bi se ozrli tudi na nas in nam pomagali.

— Iz Baške doline. Kmetovalcem davko plačevalcem se zdi novi občinski volilni red krivičen, češ da se jim je odvzelo pravico, da si izvolijo občinske zastopnike iz svojega volilnega razreda. Zdi se jim za zlo, da bi imela neizkušena mladina, ki niti centesima davka ne plačuje, jednako volilno pravico kakor drugi. Nekateri se izrazijo, da se niti volitev ne udeležijo. Svetuje se pa davkoplačevalcem da se tega ne strašijo in gredo na volišče, kajti sledili jim bodo v korist kmetijskega gospodarstva tudi manjši in mlajši posestniki ki so bistrega uma, možje na pravem mestu.

V starešinstvo pa naj bi se volilo močje, v koje se ima zaupanje, da so marljivi in delavni, kajti v občini je še mnogo za izpopolniti, zlasti javne naprave, ki ojačajo veliko trpljenja v kmetijskem gospodarstvu. Varovati pa se je treba taktič, ki sprejemajo taka mesta le radi časti, delajo pa nič ali malo. S takimi je treba pomesti!

Tuji glasovi.

1. Jok. »Piccolo« jadrkuje: »Dosežena sporazuma med Prago in Varšavo ter Prago in Belgradom kakor tudi namerna med Prago in Sofijo ter Prago in Moskvo udeležujejo načrt slovenske politike — zvezo slovenskih narodov —, sestanek med Hainischem in Masarykom pa bi utegnil biti prvi korak velikega načrta slovensko-nemške politike! Čez Dunaj bi mogla čehoslovaška politika dospeti do slovensko — nemške zveze.«

Da, da. »Piccolo«, drugačno politiko bo treba začeti v Italiji, a fašistov ne pošljati za reklamo. Muster ohne Wert!

1. Podmorniki. O zanimivem boju, ki se bje radi podmornikov v Vašingtonu, niše »Edinost«. Z število ladij so se poravnali, za podmornike se bje boj. Zastopnik angleške države je oporabil vso svojo zgovornost proti podmornikom, naj se izključijo iz bodočnega boja. Amerika in Anglija sta si zagotovili največje število ladij, zdaj naj ubijejo še podmornike (noge »ubogih«), potem sta ti dve državi vladarici vseh vodja. »Male« države ne gredo rade na ta lim.

1. Temne oblake prorokuje »Edinost« no skorajšen polom ekskomptne banke, ki jo je rešil samo kraljevi dekret, da sme zahtevati moratorij ne da bi naznala konkurza. Vendar je ta kriza le za enkrat rešena.

Ako pride do poloma ekskomptne banke, bodo temu polomu sledili še nešteti drugi večji ali manjši polomi. Ali, ako se tudi posreči preprečiti polom in se bodo upniki vsaj deloma zadovoljili, to ta banč na kriza vendarle zelo slabo vplivala na položaj italijanske industrije in narodnega gospodarstva sploh.

Politika.

— Italijanske zahteve zaradi dogodkov v Šibeniku. Nekateri listi so javili, da je italijanski konzul v Splitu cav. U. predsedniku Dalmacije te-le italijanske zahteve zaradi šibeniških dogodkov: 1. da jugoslovenska vojska in civilna oblastva obžalujejo dogodek v Šibeniku; 2. da se krivci brezpogojno kaznujejo; 3. da jugoslovensko vojaštvo izkaže čast italijanski zastavi; 4. da jugoslovenska vlada izda proglas na narod, v katerem bo obžalovala dogodka v Šibeniku. Dr. Metličič je odklonil te pogoje.

— Za obnovev odošajev s sovjetsko Rusijo. »Petit Journal« javlja, da je gospodarska konferenca včeraj soglasno odobrila pogoje za obnovev odošajev z Rusijo.

— Avstrija. Meseca januarja se bodo zopet zvišale pristojbine za nekatere javne obrate. Železniške pristojbine se bodo zvišale za 300 odstotkov, poštne, brzojavne in telefonske pristojbine za 200 odstotkov. Tramvajska vožnja bo stala bržkone 50 kron. Kilogram kruha bo stal bržkone 300 kron.

— Podmorniki. Glede podmornikov je na vašingtonski konferenci zmagala Francija. Podmorniki ostanejo. Tudi ameriški listi stojijo na strani Francije.

— Avstrijsko ogrski državni dolg bodo porazdelili med nasledstvene države.

— Sirija. Francija namerava dati Siriji avtonomijo.

— 9. komunistični kongres v Moskvi. — Lenin za državni kapitalizem. Listi javljajo iz Moskve: Lenin je izjavil ob otvoritvi 9. komunističnega kongresa dne 24. dec. med drugim, da se komunističnim poslancem ni povsem posrečila osvoboditev od kapitalizma. Danes pa je nemogoče nadaljevati boj. Lenin je zaključil z zagotovitvijo, da je prišel do spoznanja, da ne gre danes več za to, da se kapitalizem uniči, temveč za to, da se ohrani in izpremeni v državni kapitalizem.

Domače novice.

+ Ali ste že obnovili naročnino za prihodnje leto? Storiteto takoj, sicer vam bo list ustavljen.

+ Naš listek. Objubljenega listka, radi pomanjkanja prostora nismo mogli začeti priobčevati v prvi številki; prihodnjič pride zagotovo.

+ Društva naj si zapomnijo! Odslej bomo prinašali brezplačno samo kratko naznanilo tega ali onega društva, kdaj in kje se veseliča vrši. Kdor hoče imeti vsopred, naj ga plača.

+ Predilsko železnica. Načrt za predilsko železnico se bliža svoji rešitvi, kot poročajo iz Rima.

+ Tragičen samomor. Neki pomorščak se je vrgel pri sv. Ivanu v Trstu z okna četrtega nadstropja na ulico, da je ostal na mestu mrtev. Bil je že več časa otožen, a ni povedal nikomur, kaj mu teži srce.

+ V upravi bolniške blazine v Trstu je bilo ulomljeno. Iz blazine je zmanjkalo 80.000 lir. O tatovih ni duha ne sluha. Tudi v neko tiskarno v ulici Trento so udrli in odnesli nad 24.000 lir.

+ **Povišek doklade na takse.** Finančna direkcija objavlja: (Štev. II-6571/126-20). Z najnovejšim kr. odlokom se na vsem anektiranim ozemlju zviša prispevek v korist invalidom borcem in vdovam z otroci: od 5 na 15 centesimov pri vsaki liri direktnega davka in od 15 na 20 centesimov pri vsaki liri kolikve in pristojbinske takse. Iz tega sledi, da se zviša s 1. januarjem 1922, prodajna cena znamk, kolektiranih listkov, banderolov in pancev, in sicer za 20 centesimov za vsako celo liro vrh nominalne vrednosti.

+ **Zvišanje cen za železnico.** po železnicih. Rimska »Gazzetta uffiziale« je objavila zakonski odlok od 15. decembra 1921., s katerim se odpravlja zvišanje cen za nedeljsko vožnjo po železnicah. Za železnice pa, ki so v privatnih rokah, za tranzitne in vožnjo po morju z ladnicami. Odlok stopi v veljavo v nedeljo po objavi v uradnem listu.

+ **Postoje določbe.** Od 1. januarja dalje se nezadostno frankirane razglednice sploh ne bodo več odpošiljale na naslovodence. Enako je tudi z ostalimi pošiljankami.

+ **Nagizdni davek na žimnice.** Če presegajo žimnice vrednost 100 lir, spadajo pod nagizdni davek, tako je sklenjeno v Rimu.

+ **Zvišanje poštne pristojbine.** moramo pričakovati v kratkem. Pisma se podražijo za 10 c. Posebno se spremene pristojbine za inozemstvo. Pisma do 20 g 80 cent.; za nadaljnjih 20 g 40 cent.; navadna dopisnica 50 c., dvakratna 1 liro razglednica s samim podpisom 15 c., rokopisi do 250 g 80., za nadaljnjih 50 g 15 c., tiskovine 15 c. za vsake 50 g. Neprankirane pošiljke plačajo dvakratno vsoto.

+ **40 letnica škola Dobrole.** »Pučki prijatelji« se je spomnil v obširnem članku 40 letnice smrti velikega istrskega narodnjaka, škola Dobrole.

+ **Mali Istranin** se bo imenoval mladinski list, ki bo prihajal med svet vsake 14 dni in ki bo kot priloga »Pučkara prijatelja«.

+ **Koledar za Istrane** z imenom »Istranin« je izšel v Trstu z zelo lepo vsebino in mnogimi slikami, ki pojasnjujejo posebno poučno čtivo. Tak koledar je bil silno potreben in je prav, da je izšel. Priporočamo ga vsem.

+ **Z otoka Čresa** poročajo, da so v Beleju in Štivanu, kjer je bila vedno hrvaška šola, to odpravili in so poslali tja naš učitelja.

+ **Nove poštne pristojbine** veljajo od 1. jan. in sicer. Pristojbina za priporočena pisma 50 c. za ekspresno pismo 60 c. Za vojo do 1 kg 5 lir, od 3—5 kg 8 lir, od 5-10 kg 13 lir. Za pošiljke nazaj 3 lire. Vrednostna pisma od 100-200 lir stanejo 2 lire, za vsake nadaljnjih 100 lir 50 c. Tudi telefonske pristojbine so se zelo spremenile: ne prinašamo jih, ker niso tako splošne važnosti.

+ **JUGOSLOVENSKI DRŽAVLJANI**, ki bivajo na Primorskem in so trpeli škodo po vojni ali po organiziranih bandah, naj se prijavijo za odškodnino obdelajo do zastopništva Jugoslavije v Trstu in sicer na sledeči naslov: Delegacija kraljevine SHS, Trst, Piazza Venezia, št. 1.

+ **Rojakom v znanje.** Premnogi volici se obračajo name za najrazličnejša posredovanja, včasih dobim na mizi sto in več pisem in prošni. Skušnji me uči, da moram biti pri tem previden, zakaj zgodilo se mi je, da je ta ali oni postal velikansko prošnjo za posredovanje, navedel ime, priimek in naslov. Pozneje se je izkazalo, da dotičnika sploh ni, ter da je bila prošnja le neumestna šala, ki je mene stala nešteto poti in uradnike mnogo časa. Zato prosim, da si dajo rojaki, ki z njimi nisem osebno znan, potrditi pismo od župarstva ali od bližnje kmetko-delavske zveze. Splošno pa je želeli, da bi šla vsa pisma iz dotične kmetko-delavske zveze.

+ **Šček, poslanec.**

+ **Dotična gospa**, ki se je vozila dne 27. decembra iz Podbrda do Gorice in je vozabala v železniškem vozu kočuh, naj se oglasi pri upravi »Gor. Straže«.

+ **100 L nagrade** dobi oni, ki bi vedel kje se nahaja gornji del šivalnega stroja »Singer« za krojače, kateri je zmanjkal dne 12. decembra. Kdor kaj ve, naj sporoči upravi »Gor. Straže«. Kupec dobi povrnjen denar.

+ **Stalni odbor za interesno varstvo** vojnih oškodovancev vabi vse zadrage vojnih oškodovancev, da pošljejo svoje zastopnike k zbiranju, ki se bo vršilo v petek dne 6. t. m. ob 10 uri pred. v Gorici Corso Vittorio Emanuele št. 10. I. v prostorih Zveze trgovcev in obrtnikov, in sicer s sledečim dnevnim redom: 1. Odboritev pravil Zveze zadrug vojnih oškodovancev in 2. Slučajnosti. Z ozirom na veliki pomen snujoče se Zveze zadrug vojnih oškodovancev se pričakuje obilna udeležba.

+ **Občinske volitve.** Gen. civilni komisarjat je določil dan 15. januarja 1922

za obč. volitve v tolmirskem političnem okraju.

+ **Kolčina neodačenega vina** se je, kakor čujemo pretekli teden v seji bez. odbora povišala na 1 hl in pol. Dr. Besednjak je zastopal stališče »Kmetko delavskih zvez«, ki zahtevajo povišek na 3 hl za osebo.

Jugoslavija.

Nova vlada. — Kralj v Sloveniji. — Incident v Sibeniku. — Obletnica Mahničeve smrti. — Nove volitve v maju. — Železnice konference. — Obnovitev diplomatskih zvez z Bolgarijo. — Narodna skupščina.

Novo vlado so sestavili, a zdaj je ponovno došla vest, da je odstopil vojni minister.

Kralj Aleksander se je pripeljal v Ljubljano, da je šel na lov na kamniške planine. V Ljubljani so ga sprejeli namestnik trirbar, poveljnik dravske divizije in drugi. Ti so ga sprejeli poleg drugega spremstva tudi na lov na planine. Baže pride kralj Aleksander še večkrat na lov v Slovenijo, ki se mu je z ljudstvom vred zelo priljubila.

Na Božič se je zgodil v Sibeniku krvav incident med mornarji tam usidrane laške bojne ladije »Audace« in mestnim prebivalstvom. Italijani trde, da je bilo nekaj italijanskih mornarjev poklicanih v mesto, a so jih Hrvati napadli. Jugoslovani trde, da so ital. mornarji izzivali, začeli prepri in streljanje. Streljali so potem tudi z vojne ladije nia množico, zbrano na obali. V interesu obeh narodov je, da se taki incidenti odpravijo, naj jih povzroči kdorkoli, ker morejo imeti za oboje velike posledice v sedanjosti in v bodočnosti.

Obletnico smrti nadškofa Mahniča so praznovali v Jugoslaviji. Po vseh cerkvah so peli svečane zadušnice.

Zagrebski »Jutarnji List« doznava iz Beograda, da skuša vlada čimprej pripraviti teren za nove volitve, ki bi se mogle vršiti že v mesecu aprilu, najpozneje pa v mesecu maju l. 1922.

Dne 2. januarja 1922 prične v Beogradu poslovati konferenca, ki bo razpravljala o vprašanju železniških zvez med jugosl. kraljevino ter Grško, Bolgarsko in Turško.

Diplomatske zveze z Bolgarijo so se obnovile.

Narodna skuščina v Beogradu se je že sestala. Seja je bila precej živahna. Govoril je Protič, a se ni dotaknil političnih vprašanj.

Društva.

d. Medana. Izobraževalno društvo v Medani je priredilo na »Silvestrov večer« veselico. Vršile so se raznovrstne slike, moški mešani zbori ter solospesi so bili vedno na odru. Dobro nam je delo, da je bilo med gledalci mnogo inteligence. Vsem posebna hvala. Pripravljalni odbor že deluje na prireditvi v teku letošnjega pusta še enako prireditve. Med drugim se naznanja, da bo na Velikonočni ponedeljek velik narodni tabor, radi tega prosimo bratska briška društva, naj se na to ozirajo.

d. Bralno in pevsko društvo »Kres« v Opatjensku si šteje v dolžnost, da se najlepše zahvali vsem, ki so pripomogli k uspehu na Silvestrov večer. Hvala tudi godbi iz Brestovice ki jo priporočamo.

d. Cerkno. Glasbeno-recitacijski večer se bo vršil v nedeljo, dne 8. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani gosp. Franca Kavčiča v Cerknem. Sodelujejo: Srečko Kumar, pijanist, Metka Peternel, vjolinist, Anica Čok, pevka. Na sporedu so skladbe L. v. Beethovna, Fr. Chopina, Arn. Galliera in Vas. Mirka. — Recitirajo se odlomki iz Ivan Cankarjevih del. (Skladbe bo obraložil Albert Širok.)

Podgora. Slov. izobr. društvo »Podgora« se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli do lepo uspele veselice. Posebna hvala gre Števerjanski mladini, ki nam je posodila dele odra in se polnoštevno vdeležila prireditve. Oprostite neredu, ki se ni vršil po naši krivdi.

d. Gasilno društvo v Podbrdu. Občni zbor prost. gas. društva v Podbrdu se vrši dne 6. I. 1922.

d. Katoliško izobr. društvo v Hudažu. Obložak naznanja, da se bo vršil II. redni občni zbor dne 22. jan. 1922 v društveni sobi s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročila članov. 4. Poročilo knjižničarke. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti. — Odbor.

Po svetu.

s Gobelinske dragocenosti se dajo kot zaloz za posojilo. Uradno se javlja, da je avstrijska vlada dosegla od odškodninske komisije dovoljenje, da lahko porabi Gobelinske dragocenosti kot zaloz za posojilo 3 milijonov šterlingov. Gobelinska zbirka vsebuje nad 500 sijajnih draguljev, ki se budi prej last cesarske hiše. Njihova

Knjige „Goriške Matice“ za l. 1922 so še v zalogi.

vrednost se ceni nad 250 milijonov zlatih frankov.

s. Stevilo Francozov. Skupno znaša štev. francoskega prebivalstva 39,402,739, od katerih je 1,350,449 tujcev. Leta 1911. je znašalo število prebivalstva 39,604,902, s katerimi je bilo 1,132,696 tujcev.

s. Pisatelj Vladimir Korolenko umrl. Iz Harkovega javljajo, da je dne 25. decembra umrl v Poltavi slavni ruski pisatelj Vladimir Korolenko. Vladimir Korolenko je bil rojen 15. junija 1853, v Zitomiru v Voliniji. Pozneje je študiral teologijo v Petrogradu in nato poljedelstvo v Moskvi. Leta 1879. je bil izgnan v Sibirijo, kjer je preživel 7 let. Vsa njegova dela, med katerimi sta najbolj znana »Slepi muzikant« in »Makarov sen«, so pisana pod vtiskom doživljanja v Sibiriji.

s. Koncert na Eifelovem stolpu poslušan v Bruxellesu. Listi javljajo iz Bruxellesa: Koncert, ki se je izvajal na Eifelovem stolpu v Parizu, je bil sprejel potem brezzičnega telefona v Bruxelles, kjer se je prav lepo slišal.

Raznoterosti.

*** Smrt zanimivega moža.** Te dni je umrl v Londonu lord Mount Stephens, eden največjih bogatašev na stepens v 92. letu svojega zanimivega življenja. Stephens je začel svojo karijero kakor pastirček, potem je bil učenec v manufakturni trgovini ter se je povzpel pozneje tako visoko, ga je postal založnik kanadske pacifiške železnice. Rajni je bil prvi Kanadčan, ki je bil povzdignjen v plemiški stan. Zapustil je ogromno bogastvo.

*** Tri leta v zverinskem brlogu.** V neki indijski vasi so tamošnji domačini pred tremi leti ubili dva mlada leoparda. Stara leopardka, mati ubitih, je potem dva dni hodila in vohala okrog vasi, tretji dan pa je ukradla na vasi triletnega dečka in zbežala z njim v brlog. Šele čez tri leta se je posrečilo najti brlog in dečka, ki je bil živ in zdrav, toda popolnoma povidjan. Vrgel se je na vsakega prišleca. Ko so ga s silo spravili domov, se je lakadil med kokoši in jih jedel kar sirove. Za s težavo so ga priučili, da je začel hoditi pokoncu kakor ljudje, toda v hiši ni hotel spati za nobeno ceno. Razne živali zaduha že od daleč.

Gospodarstvo.

g. Svetovna žetev l. 1921. Letošnja žetev je izpadla sledeče: Zedinjene države 96 milijonov kvarterov. Kanada 35 milijonov kvart. Indija 31 milj. kvarterov. Angleška 9 milijonov kvarterov, Francija 32½ milj. kvart. — Ogrska 22,8 milj. kvart., balkanske države 8 milj. kvarterov, Španija in Portugalska 19 milj. — Ostale evropske pokrajine 8 milj. kvart., severna Afrika in razni kraji 9½ milj. kvart.

g. Koliko denarja smeš nesti iz Jugoslavije? Popotnik sme nesti enkrat na mesec 2000 dinarjev ali v tuji valuti za 2000 din. Večje vsote more dovoliti Narodna banka. Izvoz zlatega in srebrnega denarja je pa prepovedan. To velja tudi za potnike, ki se peljejo skozi Jugoslavijo.

rodna banka. Izvoz zlatega in srebrnega denarja je pa prepovedan. To velja tudi za potnike, ki se peljejo skozi Jugoslavijo.

Koledar.

Januar, 31 dni.

4. Sreda: Tit, škof. Isabela, kraljica.

5. Četrtek: Telesfor, muč.: Simeon.

6. Petek: Sv. Trije kralji; razgl. Gosp.

7. Sobota: Lucijan, muč., Valentin škof.

8. Nedelja: Severin, opat. (Evangelij: 12 letni Juzes v templju.)

9. Ponedeljek: Julijan in Bazilisa, muč.

10. Torek: Pavel I. pop., Agoto, pop.

11. Sreda: Higin m.; Božidar, opat.

12. Četrtek: Arkadij, muč.; Ernest, škof.

13. Petek: Veronika, dev.; Bogomir.

14. Sobota: Hilarij, škof. Feiliks iz Nole.

Dne 1. je ilirajlo solnce ob 7 uri 42 min., zahajalo ob 4. uri 25 min.

Dne 8. izide solnce ob 7 uri 41 min., a zaide ob 4 uri 32 min.

Dne 6. je ob 11.23 dop. je prvi krajec.

Dne 13 ob 3.36 popoldne je ščip (polna luna).

Vreme: mrzlo z vetrom.

Darovi.

Dobrodelnost. — Za Slov. sirotišče: P. n. gg. Leopold Stubelj, vikar v Velikem Dolu, 100 L. Slavno županstvo na Ponikvah pri Tolminu 30 L. P. n. gospica Zmagoslava Barcon je nabrala v mestu za Sirotišče 595 L.

S svojim prirodnim nabirojem vzdržuje blaga gospica eno siroto v zavodu. Veleč. g. kaplan Anko je nabral v Rihembengu v veseli družbi za sirotišče 66 L in 4 dinarje.

Za »Sklad Goriške Straže«: Gosp. Fr. Dekleva — Slavina Prestranek 13 L.

Za »Sloven. sirotišče«: V čast g. Fr. Špacapan v Gor. Tribuški odstopita g. Angela Tomsic in Anton Silič 15 L.

Prosveta.

MLADIKA.

Na novo naročbo vas kličemo! Priprani smo, da smo storili svojo dolžnost v preteklem letu in smo dali vse, kar smo mogli dati, še več. nego smo obljubljali. Obilo smo slišali mnenj, kak naj bo list, da bo še popolnejši, še lepši. Vse dobre misli, vse pametne nasvete smo radi volje sprejeli in jih pozdravljamo. List bo postal pester in mnogovrsten, da mu ne bo mogel nihče kaj očitati, prijatelj slov. družin na Primorskem. Naročnina se je res da zvišala za štiri lire letno, a list bo obširnejši, z večjo množino gradiva. Dolžnost vsakterega izmed nas je, da za list agitiira in nadalje. Pošiljajte naglo naročnino 20 lir za bodoče leto, štem si boste zagotovili hiši dobrega prijatelja, ki vas bo razveseljeval celo leto. Na delo za Mladiko!

VELIKA HIŠA v Renčah št. 36 je na prodaj. Za informacije istotam najraje ob nedeljah.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

:: V GORICI ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzjavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavnica SHS kron 50 MILIJONOV.	GENTRALA: LJUBLJANA.	Rezerva SHS kron 45 MILIJONOV.
--	---------------------------------------	--------------------------------------

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje, Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakupuje vloge v vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8½—12 in od 3—5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Vzajemna zavarovalnica & Fondiaria zavaruje vse na suhem in na morju, kakor: proti požaru, živinskih boleznim in neizgodbam. Ta zavarovalnica je največja in zavaruje vse po najnižjih cenah.

Okrajni zastopnik za gorisko je g. Ciril Bensa. Njegova pisarna se nahaja Piazza Cristo št. 2, kjer uraduje ob ponedeljkih, četrkih in sobotah od 9. ure pred poldne do 3. ure popoldne, ostale dni pa v Podšabotinu št. 178. Okrajni zastopnik za gradiščansko, kras in okolico je g. Alojzij Silič v Orehovljah pri Mirnu.

Svoji k svojim!

VABILO

k običnemu zboru Konsumnega društva za tolminski okraj v Tolminu, ki se vrši v nedeljo dne 15. januarja t. l. ob dveh popoldne v občinski dvorani v Tolminu.

Dnevni red:

1. Poročilo o računskem zaključku za l. 1921.
 2. Razdelitev dividend.
 3. Volitev novega odbora.
- Za slučaj, da ne bo ob določeni uri zbranih zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje pri vsakem številu članov.

K obilni vdeležbi vabi

Odbor.

Zahvala-

Tem potom se podpisana toplo zahvaljuje, Fondiariji. Vzajemni zavarovalnici in nje krajevnemu zastop. lg. Pisk na Pečinah, za kulturno cenitev in isplacitev požarne škode, ki jo je napravil požar na mojem poslopiju. — Priporočujem vsem, da se zavarujejo pri tem dalekosežnem domačem zavodu.

Prapretno, 29. 12. 1921.

Franč. Božič, Prapretno - Dolina 69.

Zadružna zveza

(prej Goriška zveza v Gorici)

vpisane zadruge z omejeno zavezo

je osrednja organizacija vseh goriških zadrug.

Pisarna v Gorici

Corso Verdi št. 32, I. nadstropje.

Uraduje ob delavnikih od 8. do 12. predpoldne in od 3. do 5. popoldne. Ob sobotah in dnevih pred prazniki je urad popoldne zaprt.

Izšel je VEDEŽ za leto 1922.

splošni žepni koledar za vse stanove z najrazličnejšo in najzanimivejšo vsebino »Vedež« je neobhodno potreben za vsakega ter stane lično vezan lire 3.— elegantno v platnu lire 4.

V dopolnilo »Vedežu« izšel je tudi njegov spremljevalec: »Hišni prijatelj«, zabavno-podučna družinska knjiga, ki stane za »Vedeževe« odjemalce samo 2 liri.

Obe knjigi dobi se v knjigarni I. Štorka v Trstu, v knjigarni »K. T. D.« v Gorici ulica Carducci 2 (Montova hiša) in po vseh glavnih trgovinah po deželi. Preprodajalci jih dobijo v omenjenih knjigarnah s primernim popustom.

»Proseško - Kontoveljska posojilnica in hranilnica« sedaj

„Kmetko-Ribarska posojilnica in hranilnica za tržasko okolico“

registrirana zadruga z neomejeno zavezo v Barkovljah

Sprejema hranilne vloge od članov. Vloge nad Lit. 5000.— vezane na odnove se obrestujejo,

po 6% —

ter so krite z nad 10-milijonskim jamstvom.

Posoja se hranilne pušice na dom. V istem uradu posluje tudi:

Produksijski inšpektorat „Fondiarja“ in „Vzajemne zavarovalnica za ju. Beneč.

kateri sprejema vsakovrstna zavarovanja: proti požaru, neizgodbam, tatvinam, za otroško doto, proti neizgodbam in poginju goveje živine i. t. d.

Uraduje se d 8-12 in od 15-19. Tozadevna pojasnila daje:

Drag. Starec,

Produkt. inšpektor - Barkovlje - Riviera.

BLAGAJNIČARKO vinožno slovenskega in italij. jezika sprejme manufakturna trgovina v Gorici. Kje pove uprava lista.

Kmečki voz na štiri kolesa je na prodaj pri kovaču na Ajševici pri Gorici.

NA LEPEM KRAJU

se takoj proda posestvo obstoječe iz hiše, dvorišča, hleva za živino, travnikov, polja, vinogradov in dveh gozdov. Naslov pove uprava »Straže«.

ZADRUGAM ponuja Goriška zveza: čilski soliter: 15116, kg 1.40 L, amonijak: 15116, kg po 1.25 L — kostni superfosfat: 16118, kg po 0.50 L — kalijeva sol: 40145, kg po 0.43 L — kloralkali: 40142, kg po 0.63 L — ali 50152, ki po 0.81 L — silvin (ka-H): 25127, kg po 0.38 L — pesine tropine: kg po 0.61 L — žveplo: 2 x rafin. Trezza v vrečah po 50 kg, kg po 1.10 L. Cene brez prevoznine in naše provizije, plačilo v naprej.

TRTE CEPLJENE

imam na prodaj še nekaj tisoč (črne in bele vrste) na raznih ameriških podlagah in bilje divje po najnižjih cenah. Pri večjem naročilu dam popust. Pipan - Preserje 16 Komen.

Srebrne krone, goldinarje, srebro plačujem po najvišjih dnevnih cenah. Via Dante 2, pritličje.

»Večja trgovina s poljščinami išče agromoma, ki je končal visoke šole ter opravnika, ki je povojno končal poljedelsko šolo, vešč poleg slovenskega tudi laškega jezika.

Ponudbe na pisarno Dr. Tuma v Gorici.

UGODNA PRILIKA

Štiri (4) posestva z zraven spadajočimi gospodarskimi poslopiji se prodajo po dogovoru in sicer do dne 9. II. 1922. Dne 9 istega je pa prostovoljna dražba ravno istih posestev v slučaju, da taista ni bila že preje prodana.

Pojasnila daje Živec Franc Vel. Zablje (Vipavsko) 33. Istotam se vrši tudi omenjenega dne prostovoljna dražba.

Iščem poštenega in pridnega mlinarja, kateri je zmožen z delom pri mlinu na motor. Nastop službe takoj — plača po dogovoru. Naslov pove uprava »Straže«.

MOTOR NA BENCIN

je na prodaj pri g. Vincencu Jasnič Vipolže p. Kozana.

TRGOVINA NA PRODAJ.

Dobro vpeljana trgovina mešanega blaga z mesečnim prometom 200.000 jugosl. Kron v lepem velikem in v najboljšem stanu ohranjenem nadstropnem poslopiju z velikimi modernimi lokali, na zelo prometnem kraju ob glavni cesti Mariborskega okraja (Jugoslavija) se takoj proda za samo 100.000 Lit. Eventuelno se sprejme družabnik s 50.000 L. kaveje (ne gleda na trgovsko izobrazbo). Ponudbe pod: »Veliki promet« na Karol Scheidbach posredovalec posestev v Mariboru — Gosposka ulica.

Pletilja s strojem se priporoča za izdelovanje pletenih oblek, šopice, bluz, nogavic kakor tudi podpletanje istih. Prevzame tudi večja dela. Tereza Skoberne Sp. I-drija 18.

TAJNIK, ORGANIST, z večletno prakso in izkušenj tudi v hranilničnih in posojilničnih poslih išče službo v Gorici. Ponudbe na upravnštvo pod »Stalno delo«.

Dr. A. Grusovin

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože.

Sprejema od 9—11 in od 3—5 ure. Gorica (Piazza grande) Travniki hiša Paternoli.

Štedilnike,

lublanskega sistema, za vzidanje, izdelujem in imam v zalogi. — Izdelovalnica štedilnikov KRANJEC LUDOVIK, Trnovo pri Il. Bistrici.

Domača tvrdka EVGEN RAJER

Gorica, Šolska ulica 8

priporoča svojo zalogo pristnih domačih in tujih

vin, žganja, likerjev itd.

Posrežba točna - Cene zmerne.

KUNINE

zlatičine, lisičje, dihurjeve, vidrine, jazbečeve ter zajčeve

KOŽE

plačuje po najvišjih cenah.

D. WINDSPACH, Trst, Via Cesare Battisti (Stadion) št. 10, II. nadstr.

Goriška pratika

je izšla v lepi novi opremi, s slikami in velezanimivo vsebino.

Cena L. 1.60

Trgovcem popust, zahtevajte jo povsod.

KVIRIN ZANEI

trgovec z jestvinami

vošči vsem svojim odjemalcem srečno in veselo novo leto!

GORICA, ULICA MUNICIPIO.

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Pozor.

Na domačo tvrdko

Andrej Maurič

GORICA ul. Carducci št. 11 (prej GOSPOSKA ul.)

Velika zaloga manufakturnega blaga, volne, žime v zmeti iz gotovljenih oblek ter izgotovljenih stramacev.

Lastna moderna krojačnica za moške in ženske sprejema vsako naročilo.

Postrežba točna in solidna

Velika izbira kožuhovine (pelicerij) s 30% popusta.

P. n. naročniki dobe pri nakupu blaga tudi stenski koledar s 365 krasnimi s mešnicami — zastoj.

Josip Kerševani, mehanik in puškar v Gorici, Stolni trg št. 9. (desno) naznanja sl. občinstvu da mu je na novo došla velika množina blaga iz svetovno znanih tovarov. Novo došlo blago prodajam po jako znižanih cenah.

Na pr. šivalne stroje Orig. Mundlos, Pfaff, Gritzner, Adler, Neuman, Afrana in Winselmann. Posebno opozarjam cenj. šivilje in neveste na strokovni poduk za umetno vezenje in krpanje, katero dajam brezplačno.

Dvokolesa: Orig. Puch, Orig. Styria, Orig. Start, Waffenrad, Regent, Kosmos, Helica! in mala motorna kolesa.

Velika izbira pušk, samokresov, patron, dinamičnih patron, smodnik za

raztreljevanje kamnov in za lovce, ter potrebščine za zgoraj omenjene predmete.

Lastna delavnica in popravilnica Stolni trg št. 3. Z jamstvom prodajam šivalne stroje dvokolesa in puške tudi na mesečne obroke.

Za točno solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči.

Josip Kerševani mehanik in puškar

Ženiti se hočem!

Saj zdaj imam na izbero pri

BREŠČAK-U

obilo lepega, cenega in solidnega Pohištva

Gorica, Via Carducci 14.